

16. El Carnaval (Maçanet de C.)
Informador: Bernat Peitivi i Juanola
Edat: 84 anys
Transcriptors: J. Veny, L. Pons
Enquestadors: C. Lleó, L. Pons
Data: 6 agost 1968

16

El Carnaval

(Maçanet de Cabrenys)

əl | əl k,arnəβ,al sə kum'ensə <1> || sə kum,ensə l prim,e də l 'aɲ | əl k,arnəβ'al | əl k,arnəβ,al s'om də: || ,astə də s,ɪŋ səmm'anəs | də s,et i də n'ow || son | j 'a ɲs kə: | s,on də n,ow i ,aɲs kə s,on də s'et | <2> kə: s'on də: si | i ləs | lə kur,ɛzmə s'empɾə <1> | də s,et səmm'anəs | i ələβ'ɔns || kw,an əl k,arnəβ,al s ək'aβə | əl diwm'ɛŋzə | də k,arnəβ'al | əz 'əl | ən d,iwən əl əl dəɾ,e ðiwm,ɛŋzə də k,arnəβ'al | lə ðəɾ,eɾə səmm'anə <1> | es || əl dəɾ,e ðiwm,ɛŋzə də k,arnəβ'al | pɾə | əl diɜ,owz 'antəs | ən d,iwən əl diɜ,ow ɣr'as <3> | əl diɜ,ow ɣr'as | ,ɛz əl diɜ,owz ,antəz ðəl dəɾ,e ðiwm'ɛŋzə | <4> də k,arnəβ'al || (...) ələβ,ɔns tut'ɔm || s ət,ipəm m,ol də k,arn pərk'e | əntr,an lə kur,ɛzmə m p,ɔðəm p,az mənɜ'a | t,utəm m'ɛŋzə | (...) ək,ɛlə səmm,anə tut,ɔm m,ɛŋzə m,oltə k'arn || <5> bw,enu ɜ'a | ɜ,a w trəpər'an <6> ləβ'ɔns | 'entrə | ,entrə s'entrəs | ə: lə prim,eɾə səmm,anə də kur'ɛzmə | ɛ s'entrəs | j ələβ'ɔns | fan | əl diwm,ɛŋzə də k,arnəβ'al | əl dəɾ,e ðiwm'ɛŋzə <1> | ɜa f,an unə ɣr'an | unə ɣr,an rəpɾəzəntəsj'o | əl | əŋ kur'ɛzmə | buj ð'i | əŋ k,arnəβ,al a s əkəβ'at | əŋ k,arnəβ'al | ,a ðə mur'i | əz m'ɔl'al | ja s k,aβə ðə mur'i | əl p,ɔzən əmb un təbb'l'adu | əl | əmb un k,ab də lə pl'asə | kə tut,ɔm u β'eɜi | j ək,ɛl təbb'l'aw | əl,a j p'ɔzən | j a m,ɛdɜəs k i β'an | j a wnə ð,ɔnə kə l k'ujðə | un ,ɔmə k ,ɛz βəst'it | əmpɾ,ɛz j a wm m'atfu || <7> um m'atfu kə β'a || k ,ɛz əl kə β,a m un dələɣ'at | əmb um m,osu pər n,a sərka,ləz məðəs'inəs | b,an ə sərka,a wm m,ɛdɜə pər kɛl məl'al | i: | əkɛl m,ɛtʃ i β'a | diw | ək,ɛd məl'al te tal k,ɔz i tal 'atrə | kumbe k,ɛstə məðəs'inə | j aw! | b,an: ə sərka'a | j ,a wnə k,azə kə t'ot | p,ɛtə m bi r'ansi | bi r,ans i ɣərn'atʃə | b,an ə sərka,a wŋ ʃ,ik əmb un əmp'olə | j ək,ɛl məl'al | əl,a spər,an lə məðəs'inə | əmb ək,ɛlə s'et | i l'atrə | əl kə li k'ujðə | əl t,astə j sə l ək,aβə kw,azi t'ot | ən d,ɛfə p'ɔk | i li p,ɔz i l ,atrə b,adə lə β'okə | kə m β,ɔl m'es | m'irə | aw! | ək ək,ɛl məl'al ba pəz β'e | b,i:ŋg un ,atrə m'etʃə! | i: || n i β,an un kw,anz ðə m'ɛdɜəs | bw'enu! | k,ɔn j a n,ats pɾ'ows | kə n,ɔ j a k'urə | də βəɣ'adəs | əlz ,an d əwpər'a | əlz i f,an un upərəsj'o | i: | kə no βa β'e | ɛz m'ɔr | j əl dim'ɔni | pər ,al əmb ,un əmb un bəlk'o | d ən t,an ən s'an <8> | t,an ən t,an s'ur' | p'ɔrtə <1> | un k,ap əmb ,unəz βəp'asəs | əf'is | s,urtən əl'a! | i ɜa t,odz ək,ɛls kə l k,uɟðən əβ,az ən əl məl'al | əl,a: ɜa β,ɔl səlt,a ɣəf'alu | a:k,i: | əl f,an rəkul'a | j əl bulɣ,ɛ səlt'a 'ɛl | rək'ulə || ələβ,ɔns kə t,odz əl t'urən | t,əŋ kum əl məl'al | ɛz β'iw || buj d,iɾi <9> kə l dim,ɔni nɟ s'altə | bw'enu | kwan || b,e l mum,ɛŋ kə j β,am paz m,ɛz

16

El Carnaval

(Maçanet de Cabrenys)

El ... el Carnaval se comença ... se comença el primer de l'Any, el Carnaval. El Carnaval som de ... , hasta* de cinc setmanes, de set i de nou, són ... hi ha anys que són de nou i anys que són de set, que són de ...

Sí; i les ... la Quaresma és sempre de set setmanes. I allavons,* quan el Carnaval s'acaba, el diumenge de Carnaval, és el ... en diuen el ... el darrer diumenge de Carnaval; la darrera setmana és el darrer diumenge de Carnaval, però el dijous antes* en diuen el dijous gras.

El dijous gras és el dijous antes* del darrer diumenge de Carnaval.

Allavons* tothom s'atipen molt de carn perquè, entrant la Quaresma, en poden pas menjar; tothom menja ... aquella setmana tothom menja molta carn.

Bueno,* ja, ja ho traparan.* Llavons,* entra ... entra Cenres,* eee, la primera setmana de Quaresma és Cenres.* I allavons* fan el diumenge de Carnaval. El darrer diumenge, ja fan una gran ... una gran representació; el ... en Quaresma, vui* dir en Carnaval ha ... s'ha acabat, en Carnaval ha de morir, és malalt, ja es caba* de morir. El posen amb* un tablado* al ... amb* un cap de la plaça, que tothom ho vegi, i aquell tablado,* allà hi posen ... hi ha metges que hi van, hi ha una dona que el cuida, un home que és vestit. Emprés* hi ha un matxo, un matxo que va, que és el que va amb un delegat, amb un ... un mosso per nar* cercar les medecines. Van a cercar un metge per quell* malalt i aquell metge hi va. Diu: «Aquest malalt té tal cosa i tal atra,* convé aquesta medecina». I au! Van a cercar ... hi ha una casa que tot peta en vi ranci, vi ranci i garnatxa; van a cercar un xic amb una ampolla i aquell malalt allà esperant la medecina amb aquella set ... i l'atre,* el que li cuida, el tasta i se l'acaba quasi tot, en deixa poc; i l'hi posa i l'atre* bada la boca, que en vol més. Mira, au!, aq... aquell malalt va pas bé, vinga un atre* metge!, i n'hi van uns quants de metges. Bueno!* Con* n'hi ha anats prous que no hi ha cura, de vegades els han d'auperar,* els hi fan una operació i, que no va bé?, és mort. I el dimoni, per alt amb* un ... amb* un balcó, d'en tant en tant, tant en tant surt, porta un cap amb unes banyasses* aixís;* surten allà i ja tots aquells que el cuiden abaix a.n* el malalt, allà! ja vol saltar a agafà-lo;* aquí! el fan recular. I al volguer* saltar ell, recula. Allavons* que tots el turen.* Tant com* el malalt és viu, vui* dir-hi que el dimoni no salta; bueno,* quan ve el moment que hi van pas més metges, allavons* hei ha* un que li diuen el Frare. Aquell fa un predicot i porta una botifarra aquí al braç, amb el cordill aquí, quella* botifarra penja. I aquell és el Frare. I diu, fa un perdicot* que és ... sapiguè-lo* explicar ha de ser un que el sa-

m'edzes | ələβ'ɔns | əj a ,uŋ kə li ð,iwən əl fr'arə | ək,ɛl fa wm pɾəðik'ɔt || i p,ɔrt unə βutif,arə ki l βr'as | əmb əl kurð,iɫ ək'i | k,ɛlə βutif,arə p'ɛŋzə | i ək'ɛɫ | ,ɛz əl fr'ari | i d'iw || f,a wm pɾəðik,ɔt kə: 'es | səpiy,ɛlu əspɫik,a: ðə se ,uŋ kə l s'apiyə | j əŋ kəβ,at ək,ɛl pɾəðik'ɔt | g'afə <1> || g,afə k,ɛlə βutif'arə | li β,entə kəfəl,adə | m'itf | lu kə səy,ɛf s u m,ɛŋz i lw ,atr un tr,ɔs kap ək'i | un tr,ɔs kap əl'a | (...) j ə | j ək,ɛl ər,ɛ:ŋkə ðə f'uɔzə | ɫəβ,ɔnz za l: məl,al əz m'ɔrt | za s,al:tə | dim'ɔni | j ək,ɛl dim,ɔni za s,al:tə k,ap əl'a | məl,al i t'ot | m,arfə ɫ'a | kə niŋg,u βəl pa n,a mb əl dim'ɔni ək,ɛl məl'al | d,iwən k ɛ^z m,ɔrt i lə puŋ'etə: | r,ɛŋkə ðə f,uɔz i k,ɛl dim'ɔni | əs t,iɾə pər k,ɛlə pl,asə m'un | kə | a | p,uɔzə m um mən,ad də pər,agz ^{ðə} pət,r,ɔlj əns'ɛzus | əm əkɛɫ k,ab də f'ɔk | tutɔm f'utf | i nə p,uɔzən un kw,ans kə təl,ajən ənəɫ'a | əmb um piʃul,ɛɫ^z də p'ɔrk | əs t,iɾəm pər ^ək,ɛlə pl,asə m'un | kw,ɔb də piʃul,ɛɫ^z də p'ɔrk^s | pəl m,oru ðə l ,un i ðə l 'atrə | s,on unt,adz ək,ɛl piʃul,ɛɫ^z də p'ɔrk | i m'irə! | lə funsj,ɔ s ək,abə ʃ'is | i l əndəm'a | l əndəm'a pə | l əndəm'a | f,an lə: ðəf'ɔ | kə | l əndəm,a pəs,at fan ,un ənt'eru | kə lzə β,an əntər,a ʃ'is f'ɔrə | f,an ə β,ɛwrə kum kə l n,esən əntər'a || ɔ s | ,ɛz mol bun,ik əl k,arnəβal f'et

- <1> L'informador articula la vocal final lleugerament palatalitzada.
- <2> Enquestador: «I què fan?».
- <3> Enquestador: «Això».
- <4> Enquestador: «I què fan?».
- <5> Enquestador: «Però, jo, el que voldria que m'expliqués era allò que es posen aquells vestits ...».
- <6> [trəpər'an] o bé [trəpər'ɛm].
- <7> Enquestador: «Digui, digui».
- <8> Sembla una equivocació per *d'en tant en tant*.
- <9> Possible interferència amb *dir-li*.

piga. I, en cabat* aquell perdicot,* gafa* ... gafa* aquella botifarra, li venta queixalada al mig, lo* que segueix s'ho menja i lo* atre,* un tros cap aquí, un tros cap allà ... i a... i aquell arrenca de fúger;* llavons* ja el malalt es mor, ja salta el dimoni i aquell dimoni ja salta cap allà; malalt i tot, marxa allà, que ningú vol pas nar* amb el dimoni, aquell malalt. Diuen que és mort i, la punyeta!,* arrenca de fúger* i aquell dimoni es tira per aquella* plaça amunt que eee puja amb un manat de parracs de petroli encensos; amb aquell cap de foc tothom fuig i ne pugen uns quants que atalaien enallà* amb uns pixolells* de porc, es tiren per aquella plaça amunt, cop de pixolells* de porcs pel morro de l'un i de l'atre,* són untats aquells pixolells* de porc. I, mira!, la funció s'acaba aixís.* I l'endemà, l'endemà pe..., l'endemà fan la daixò,* que l'endemà passat fan un enterro,* que els.e* van a enterrar aixís* fora, fan a veure com que el nessen* a enterrar. Oh és ... és molt bonic el Carnaval fet.